

 RIWA-Maas
Postfach 1060
NL - 6201 BB MAASTRICHT

Geschäftssitz:
Limburglaan 25, MAASTRICHT

Umweltministerium (Ministerium für Klimaschutz,
Umwelt Landwirtschaft, Natur- und Verbraucherschutz des
Landes NRW
Schwannstrasse 3
D- 40476 DÜSSELDORF
DEUTSCHLAND

 +31 43 8808576
 romgens@riwa.org
 www.RIWA-Maas.org

Unser Zeichen
Document2
Betrifft

Datum

Anlagen
-

Sehr geehrte Damen und Herren,

Met veel waardering hebben wij kennis genomen van het "Bewirtschaftungsplan 2016-2021 für die nordrhein-westfälische Anteile von Rhein, Weser, Ems und Maas". Bij deze willen wij graag onze mening hierover kenbaar maken.

RIWA Maas vertegenwoordigt de belangen van de drinkwaterbedrijven in Nederland en België die maaswater gebruiken voor de productie van drinkwater. De Maas is de bron voor de drinkwatervoorziening van 6 miljoen mensen in België en Nederland. Ons doel is om een zodanige waterkwaliteit in de Maas te bewerkstelligen dat de drinkwaterbedrijven met een natuurlijke zuivering drinkwater uit Maaswater kunnen produceren. Deze doelstelling sluit naadloos aan bij de doelen van de Kaderrichtlijn Water artikel 7:

Die Mitgliedstaaten sorgen für den erforderlichen Schutz der ermittelten Wasserkörper, um eine Verschlechterung ihrer Qualität zu verhindern und so den für die Gewinnung von Trinkwasser erforderlichen Umfang der Aufbereitung zu verringern. Die Mitgliedstaaten können Schutzgebiete für diese Wasserkörper festlegen.

Onze reactie richt zich op het stroomgebied van de Maas, en dan met name op het oppervlaktewater gedeelte.

1. Gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw

Het is positief dat voor gewasbeschermingsmiddelen Orientierungswerte (OW) of Präventieve Vorsorgwerte (PV) van meestal 0,1 µg/l worden gehanteerd. Deze komen overeen met onze streefwaarden uit het Europäisches Fließgewässermemorandum. Voor diverse gewasbeschermingsmiddelen worden deze waarden in de waterlichamen nog overschreden. Wij constateren eveneens voor deze stoffen normoverschrijdingen benedenstrooms in de Maas bij de innamepunten voor drinkwater, bijvoorbeeld bij Keizersveer voor isoproturon, Chlorldazon(-desphenyl), Terbutylazin en Metolachlor, Dit is natuurlijk het resultaat van alle emissies in het gehele stroomgebied, maar u geeft aan dat u voor deze stoffen in het Noordrijn-Westfaalse deel van het stroomgebied ook normoverschrijdingen constateert. Uw beleid is gericht op meerdere maatregelen die samenhangen met gedragsverandering in de agrarische praktijk en de invoering van de Gute Praxis. Op zich ondersteunen wij dit beleid. Uit ervaring is wel gebleken, dat er een strikte regie van de overheid nodig is om met dit beleid effectief de emissies te verminderen. Ook is het van belang om vanuit de financiële middelen van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van de EU de maatregelen te ondersteunen. Uit onderzoeken in Nederland is gebleken dat de lozing van afvalwater vanuit de landbouwbedrijven ook een substantiële emissiebron is voor gewasbeschermingsmiddelen. Wij vragen u om aandacht aan deze aspecten te besteden. Het initiatief om adviescapaciteit ter beschikking te stellen voor de ontwikkeling van biologische landbouw is een uitstekend middel om gebruik en emissies van deze stoffen te verminderen.

2. Onkruidbestrijding in de openbare ruimte

Dit thema komt niet zo expliciet aan de orde in het plan. In de Maas zijn de normoverschrijdingen van glyfosaat (20%) en zijn metabool AMPA ($\approx 100\%$) echter aanzienlijk. Deze worden vooral veroorzaakt door het gebruik voor onkruidbestrijding buiten de landbouw. Opmerkelijk zijn de normoverschrijdingen in het Niers/Swalm gebied, terwijl er toch in NRW een verbod is voor het gebruik van chemische onkruidbestrijding in de openbare ruimte. Wat zijn de redenen hiervoor? Mogelijk dat het toezicht hierop geïntensiveerd kan worden.

3. Nieuwe stoffen waaronder geneesmiddelen ("Mikroschadstoffe")

Wij zijn verheugd dat dit thema op meerdere plaatsen in het plan behandeld wordt. In het bijzonder de gehanteerde OW/PV's voor deze stoffen kunnen er toe bijdragen dat beleid en maatregelen ontwikkeld worden. De geconstateerde overschrijdingen van deze 'Werte' komen overeen met onze bevindingen bij de innamepunten voor de drinkwaterproductie. Ook wij zien overschrijdingen van ERM streefwaarden bij de innamepunten voor de drinkwaterproductie voor röntgencontrastmiddelen, geneesmiddelen, industriële stoffen en consumentenproducten. Uit voorzorg wordt in NRW het Programm Reine Ruhr tot algemene strategie voor de reductie van Spurenstoffe verheven; dat is een goede zaak. Voor de rivier de Maas is internationale samenwerking en afstemming over deze stoffen van groot belang. Dit vindt plaats in de Internationale Maascommissie (IMC). In de IMC wordt thans gewerkt aan een lijst met stoffen die een mogelijk gevolg hebben voor de drinkwaterwinning. De samenwerking met de Duitse delegatie in de IMC hierover is goed. Wij hopen ook bij de verdere uitwisseling van gegevens, de evaluatie van deze stoffen en een ontwikkeling van een gemeenschappelijke strategie op een goede samenwerking. Wij geven u de suggestie om in het definitieve plan aandacht te besteden aan de noodzakelijke afstemming tussen de landen in het Maasstroomgebied.

4. Klimaatverandering

In tijden met weinig neerslag en lage afvoeren is de Rur van groot belang voor de afvoer in de Maas. Benedenstreams van Roermond kan in (zeer) droge tijden de afvoer van de Roer tot 25-30% bedragen van de afvoer van de Maas en is daarmee kwantitatief en kwalitatief van groot belang voor de drinkwateronttrekkingen benedenstreams uit de Maas. Dat belang wordt bij klimaatverandering alleen maar groter. Daarom is het noodzakelijk dat er goed internationaal overleg is over de effecten van klimaatverandering in het Maasstroomgebied. Deze internationale afstemming vinden wij niet expliciet terug in uw plan. In de Internationale Maascommissie wordt thans gewerkt aan de aanpak van een plan voor laagwaterbeheer, met inbegrip van de effecten van klimaatverandering. Wij zouden het op prijs stellen als van de kant van NRW dit plan van aanpak actief ondersteund wordt en dit ook in het Bewirtschaftungsplan als beleidsvoornemen vastgelegd wordt. Ook is het van belang om internationaal samen te werken in de follow up van de AMICE studie.

5. Industrie

Voor industriële emissies is de nieuwe EU richtlijn Industriële emissies (2010/75/EU) van belang. Wij zouden het op prijs stellen als belanghebbende op enige manier betrokkenheid te krijgen in de procedures voor lozingsvergunningen voor de industrie.

6. Internationale governance

Zoals uit bovenstaande blijkt is de aanvoer van Rur, Niers en Swalm van groot belang voor de afvoer van de Maas en voor drinkwatervoorziening in Nederland. Benedenstreams onttrekken Dunea (te Brakel) en Evides (bij Keizersveer) jaarlijks 275 miljoen m³/jaar voor de drinkwatervoorziening van Den Haag, Rotterdam en de provincie Zeeland; dat is gemiddeld 8,7 m³/s, en maximaal in zomerperioden ruim 11 m³/s. Het Noordrijn-Westfaalse deel van het stroomgebied beslaat qua bevolking ca. 22% van het

Maasstroomgebied. Wij willen tot slot graag nogmaals onderstrepen hoe belangrijk internationale samenwerking voor de drinkwatervoorziening in Nederland is.

Mit freundlichen Grüßen,
RIWA-Maas

H.J.A. Römgens
Directeur